

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobkyně: **V. A.**
bytem X

proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**
sídlem Moravské náměstí 1, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2019, č. j. ZKI BR-O-71/708/2019-23,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Břeclav (dále jen „katastrální úřad“), opravou chyby v katastrálním operátu dle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), zrušil v souboru popisných informací katastrálního operátu zápis pozemku evidovaného ve zjednodušené evidenci – původ grafický přiděl (GP) parcela č. X o výměře 2 457 m² na listu vlastnictví č. X pro k. ú. P. s vlastnickým

právem původního žalobce, pana J. A. (dále jen „žalobce“). Jelikož žalobce s tímto postupem nesouhlasil, rozhodnutím ze dne 13. 9. 2019, č. j. OR-135/2019-704/21, rozhodl katastrální úřad tak, že nesouhlasu žalobce nevyhověl. Evidence uvedeně parcely byla dle katastrálního úřadu založena na nesprávné interpretaci výsledků nového mapování a v terénu k této parcele neexistuje odpovídající pozemek, má tedy charakter fiktivní parcely. K odvolání žalobce žalovaný napadeným rozhodnutím opravil chybu ve výroku prvostupňového rozhodnutí, s hodnocením katastrálního úřadu se ovšem ztotožnil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou. Namítá, že závěr katastrálního úřadu, že parcela GP X a pozemek p. č. Xa jsou jedna a tatáž parcela, odporuje logice věci i zjištěním katastrálního úřadu. Z původního přidělu dle žalobce vznikly dvě parcely, a to pozemek p. č. X (nově p. č. Xa) o výměře 542 m² a zbytková parcela GP X. Žádný pozemek nemůže dle žalobce zmizet ze zemského povrchu pouhým administrativním opatřením. Podle přidělové listiny č. j. zem. X je u předmětného přidělu uvedena výměra 3 750 m², což odpovídá součtu výměr pozemku p. č. Xa o výměře 1 293 m² a zbytku GP o výměře 2 457 m². Nelze uvěřit tomu, že by se orgán rozhodující o přidělu ve výměře zmýlil tak fatálně, aby v listině uvedl 3 750 m², avšak reálně přidělil pouze 1 293 m². Na tom nemůže nic změnit ani jakési zakreslení v grafickém přidělovém plánu, o jehož správnosti lze mít pochybnosti. K administrativním rozdílům ve výměrách muselo dojít jinak, např. nepřesnými zákresy, záměnami parcel, administrativními změnami apod. To však nemůže jít k tíži žalobce, který by takto přišel o vlastnictví 2 457 m², které reálně existovaly a byly buď jím, nebo jeho předchůdci reálně užívány. Žalobce proto navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah rozhodnutí katastrálního úřadu, v němž je zevrubně pojednáno o vzniku pozemku č. X a způsobu jeho evidování. Výměra pozemku nikdy nebyla zjištěna geodetickými metodami a i v přidělu je určena jako přibližná. Z obnovy měřického a písemného operátu v letech 1990 – 1998, jehož výsledkem je Základní mapa ČR velkého měřítka, vyplývá, že celý grafický přiděl je obsažen v pozemku p. č. Xa. K parcele zjednodušené evidence č. X proto neexistuje odpovídající pozemek. Byla proto evidována zřejmým omylem při vedení katastru ve smyslu § 36 katastrálního zákona. K námitkám žalobce, které opakují odvolací námitky, žalovaný dále odkazuje na historický exkurz provedený v napadeném rozhodnutí. Výměra pozemku není závazným údajem katastru ve smyslu § 51 katastrálního zákona ani není předmětem vlastnického práva, neboť tím je pouze pozemek jako odpovídající část zemského povrchu. Žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Posouzení věci

4. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
5. Žalobce v průběhu soudního řízení zemřel. Jelikož to povaha věci umožňuje, rozhodl zdejší soud usnesením ze dne 9. 2. 2022, č. j. 62 A 209/2019 – 84, že v řízení se pokračuje se žalobkyní jako s procesní nástupkyní žalobce.

6. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez jednání. Žalobce sice původně nesouhlasil s rozhodnutím bez jeho osobní účasti, žalobkyně však poté přípisem ze dne 16. 3. 2022 soudu výslovně oznámila, že netrvá na jednání a souhlasí s rozhodnutím bez její přítomnosti.
7. Úvodem zdejší soud poznamenává, že soudní řízení správní je ovládáno dispoziční zásadou (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.). Obsah a kvalita žaloby tak v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu (k tomu srov. např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Zdejší soud tuto skutečnost připomíná proto, že žaloba je v nynější věci doslovným opisem odvolání proti rozhodnutí katastrálního úřadu. S odůvodněním napadeného rozhodnutí žalobce konkrétně nepolemizuje. Zdejší soud proto zejména v obecnosti posoudil, zda je napadené rozhodnutí dostatečně odůvodněno, reaguje na všechny námitky uvedené v odvolání a má oporu v podkladech správního spisu.
8. Podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru.*
9. Jak uvádí odborná literatura i judikatura správních soudů, oprava chyby v katastrálním operátu slouží zejména k odstranění rozporu mezi stavem zápisů v katastrálním operátu a obsahem listin, které byly podkladem pro jejich zápis, založených ve sbírce listin katastrálního úřadu. Při opravě chybného údaje katastrální úřad nemůže fakticky nalézat právo, tedy posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby apod. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení. Katastrální úřad může v řízení o opravě chyby katastru činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky (srov. Barešová, Eva; et al. Katastrální zákon: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, a ze dne ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012 - 65).
10. Podle citovaného ustanovení katastrálního zákona lze opravit pouze takový chybný údaj katastru, který vznikl některým ze zákonem stanovených způsobů, tj. mimo jiné zřejmým omylem při vedení a obnově katastru. Zřejmým omylem při vedení katastru lze rozumět takový omyl, který je naprosto evidentní již při povrchním zkoumání. Bude-li třeba ke zjištění omylu řešit sporné právní otázky spočívající např. v posouzení, kdo je vlastníkem konkrétní nemovitosti či jaký je skutečný průběh mezi vlastníky sporné hranice mezi pozemky, o zřejmý omyl se jednat nebude. Opravou chyby dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona nelze napravit jakýkoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a skutečností. Nejasnou či spornou chybu lze řešit především u civilních soudů, nikoliv cestou opravy chyby v katastrálním operátu (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 187/2012 - 31).
11. Je-li v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu měněna výměra pozemku z důvodu dřívější chyby v evidenci, neznamená to, že by vlastníku pozemku byla část pozemku odebírána či přidělována. Předmětem vlastnického práva je pozemek jako část zemského povrchu, a nikoliv parcela. Ta je pouze zobrazením pozemku v katastrální mapě a velikost její výměry představuje údaj odvozený od obrazu pozemku v katastrální mapě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 9 As 86/2011 - 63).

12. Vypuštění údaje o vlastnickém právu určité osoby, parcelním čísle a o výměře pozemku cestou opravy chyb v katastrálním operátu nezasahuje v případě, že se tak děje ve vztahu k neexistujícímu pozemku, o němž byly údaje v katastru nemovitostí zaznamenány pouze v důsledku omylu při vedení a obnově katastru, do vlastnického práva toho, v jehož prospěch byly tyto údaje v katastru zaznamenány, protože tu ve skutečnosti není věc, která by předmětem dotčeného vlastnického práva mohla být (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2004, č. j. 4 As 28/2003 – 121). Uvedený závěr vyslovil soud k § 8 tehdy účinného zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrálního zákona), dotčená ustanovení však podstatných změn nedoznala, proto jsou tyto závěry použitelné i v nynější věci. Zákon proto nebrání opravě takové chyby v katastrálním operátu, která má povahu evidence pozemku, který reálně neexistuje.
13. Právě k tomuto závěru v nynějším případě správní orgány dospěly. Podstatou opravy chyby je skutečnost, že parcele č. X o výměře 2 457 m² dle správních orgánů reálně neodpovídá žádný pozemek jako součást zemského povrchu. Vycházejí ze skutečnosti, že příděl č. 31 podle přidělové listiny ze dne 6. 6. 1973 byl přidělen právním předchůdcům žalobce. Příděl byl nejprve evidován jako parcela evidence nemovitostí č. X s výměrou 542 m² a pozemek zjednodušené evidence č. X. V 90. letech proběhlo šetření hranic v terénu, parcela č. X byla přečíslována na č. Xa, byla nově určena její výměra 1 293 m² a s touto výměrou je dodnes evidována. Na listu vlastnictví č. X byl žalobce evidován jako vlastník tohoto pozemku a zároveň pozemku zjednodušené evidence č. X. Evidence naposledy uvedeného pozemku zjednodušené evidence pokračovala, třebaže neměla oporu ani ve výměře původního grafického přidělu z roku 1973, ani ve výsledcích obnovy katastrálního operátu novým plánováním.
14. Žalobní argumentace spočívá výhradně v obecných tvrzeních, že závěry žalovaného odporují logice a žádný pozemek nemůže zmizet ze zemského povrchu, a domněnce, že nelze uvěřit tomu, že by se orgán rozhodující o přidělu ve výměře zmýlil tak fatálně, aby v listině uvedl 3 750 m², avšak reálně přidělil pouze 1 293 m².
15. Pro účely vypořádání těchto námitek žalovaný provedl v napadeném rozhodnutí exkurz do historie vedení evidence pozemků. V něm upozornil na skutečnost, že po konci 2. světové války došlo k zásadním změnám, jejichž důsledkem bylo prolomení intabulačního principu pozemkových knih, nepřehlednost a nejednotnost zápisů práv k pozemkům, přičemž evidence změn často neměla oporu ve výsledcích měřické činnosti. V nových politických poměrech byly tyto skutečnosti stranou zájmu. Žalovaný taktéž uvedl, že již dle původního přidělu byla jeho výměra 3 750 m² výslovně uvedena jako přibližná a v průběhu let docházelo opakovaně z důvodů nejrůznějších omylů ke změnám výměry – v návrhu přidělu z roku 1949 je uvedeno 1 000 m², v přidělu 3 750 m², poté v roce 1985 dokonce 4 208 m² a v roce 1997 opět včetně pozemku p. č. Xa výměra 3 750 m².
16. Uvedené uvádí zdejší soud nejen proto, že neshledal, že by napadené rozhodnutí odporovalo logice, nýbrž zejména proto, že není důvod pochybovat o tom, že orgány rozhodující o přidělu se mohly ve skutečné výměře přidělovaného pozemku zmýlit, a to dokonce zásadním způsobem. Podklady shromážděné správními orgány nadto dle zdejšího soudu nabízejí oporu pro závěr, že původní pozemek p. č. X, později přečíslovaný na p. č. Xa, zahrnuje celou plochu přidělu č. 31 v dané ploše (názorné jsou zejména mapy s průhlednými průměty jiných map).

17. Takto je možné vrátit se k základní otázce a předmětu sporu, totiž zda parcele zjednodušené evidence č. X o výměře 2 457 m², jejíž zápis byl opravou chyby z katastru odstraněn, odpovídá skutečně existující pozemek. V tomto směru by bylo lze očekávat, že dotčený vlastník se již v průběhu správního řízení bude existence pozemku dovolávat a poukazovat na to, že konkrétní část zemského povrchu této parcele odpovídá. Nic takového žalobce ovšem nečinil.
18. Neučinil tak ani v řízení před zdejším soudem prostřednictvím důkazních návrhů uplatněných poté, kdy bylo ve věci nařízeno jednání. Těmito listinami doloženými žalobcem zdejší soud neprovedl důkaz, neboť listiny označené č. 3 – 7 jsou součástí správního spisu, listina č. 2 je taktéž (v odlišné grafické podobě) založena ve správním spisu a poznámky katastrálního úřadu pouze osvědčují nutnost se správnou výměrou parcely zabývat. Listina č. 1 (Přídělová listina č. j. K 3570/48 ze dne 27. 5. 1948) je zcela jiným přídělem – představuje usedlost č. p. X a asi 7 ha pozemků; podkladem nyní sporného zápisu je však přídělová listina č. j. zem. 4252/73 ze dne 6. 6. 1973 a grafický přídělový plán z roku 1947. Obsahem listiny č. 1 proto není nic, co by mohlo přispět ke zjištění skutkového stavu v nynější věci
19. Bez ohledu na tuto skutečnost, pokud žalobkyně, žalobce či jeho právní předchůdce nějaký takový pozemek vlastní a užívají či užívali, je třeba opětovně zdůraznit, že oprava chyby v katastrálním operátu má toliko evidenční charakter a vlastnické právo by ani přes určitou pasivitu žalobce ve správním řízení ve vztahu k této skutečnosti nemohlo být napadeným rozhodnutím nijak dotčeno.
20. Zdejší soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je srozumitelné, jeho odůvodnění netrpí vadami namítanými v žalobě a závěry žalovaného jsou dostatečně podepřeny podklady správního spisu.

V. Závěr a náklady řízení

21. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 1. dubna 2022

David Raus v.r.
předseda senátu